

Indhold

Arbejdsmarkedsuddannelser i klemme i ny finanslov. 1

Finansloven risikere at undergrave AMU-skolernes økonomi og en million kortuddannedes efteruddannelse.

Haarder skubber flygtninge ud i sort arbejde. 2

Både Den Internationale Valutafond, IMF, forskere og LO advarer regeringen om at gennemføre sin udlændingepakke med lave ydelser til flygtninge i syv år. Det vil skabe en etnisk underklasse, hvor det ikke kan betale sig at tage deltidsjob men kun at tjene sorte penge

Regeringen forringer pension for de lavest lønnede 5

Over 1,5 millioner lønmodtagere mister adskillige tusinde kroner, hvis VK-regeringens forslag om at sløjfe den sociale omfordeling af den Særlige Pensionsopsparring vedtages.

Når Venstre-lov bliver junglelov . 6

LO's formand Hans Jensen beklager, at VK-regeringen dykker langt ned i kassen med gammelliberal tankegods. Med deres udlændingudspil skaber de en ny underklasse, der tvinges ud i sort arbejde, og LO frygter, at nedsættelsen af ydelserne for de kommende flygtninge kun er første skridt.

Udspil 30. januar 2002
Nyhedsbrevet *Udspil* udgives af Landsorganisationen i Danmark
Rosenørns Allé 12, 1634 København V
Tlf. 3524 6000, fax: 3524 6308,
www.lo.dk, e-mail: udspil@lo.dk

Ansvarshavende redaktør: Hans Jensen.
I redaktionen: Michael Bræmer, Gitte Redder, Susse Maria Holst, Dorte Monggaard, Anette Bindslev og Jan Birkemose. Layout: LO. Mangfoldiggørelse ikke tilladt uden tilladelse fra LO. ISSN-nr.: 1397-9930

Finanslov

Arbejdsmarkedsuddannelser i klemme i ny finanslov

Regeringsgrundlaget lovede at styrke voksen- og efteruddannelserne, men nu ser det nu ud til, at besparelser på finanslovens både vil nedsætte udbuddet og sænke kvaliteten på de kurser, der er målrettet en million mennesker med korte uddannelser

Hvis forventninger til den nye finanslov holder stik, risikerer landets AMU-centre at havne i en regulær overlevelseskamp. I forvejen kører de 15 centre med så dårlig økonomi, at de forventer at komme ud af 2001 med et driftsunderskud på mindst 70 millioner kroner. Og ifølge LO's oplysninger er der ikke hjælp at hente i den nye finanslov, der præsenteres tirsdag. Tværtimod.

Alt tyder på, at kurser og uddannelser, der som arbejdsmarkedsuddannelserne finansieres gennem Arbejdsmarkedets Uddannelses Finansiering, AUF, kommer til at skulle spare to procent – svarende til mellem 50 og 60 millioner kroner – på selve hovedbudgettet. Og bag de centrale tal gemmer finansloven desuden på nogle tiltag, der vil få endnu større betydning for AMU-centrenes mulighed for at få dækket udgifterne til de omkring 350.000 elevuger, som centrene og visse erhvervsskoler årligt udbyder til ufaglærte og faglærte.

Risiko for brugerbetaling

Regeringens tanke er at udmønte besparelserne hos AUF ved generelt at nedsætte betalingen – de såkaldte taksametertakster – til AMU og erhvervsskolerne med omkring tre procent. Da det sker samtidig med, at en enig bestyrelse for AUF, der administrerer de mange tilskud, havde indstillet at hæve den fælles taksameterbetaling med 15 procent for at få AMU-centrenes regnskaber til at balancere, er der stor utilfredshed over forventningerne til finansloven hos forstanderforeningen for AMU-centrene.

– Jeg er meget spændt på, hvordan regeringen har tænkt sig at gøre det. Hvis vi skal finde besparelserne i budgettet, vil det helt sikkert gå ud over kvaliteten af undervisningen. Alternativet er at lade brugerbetaling finansiere nedskæringen, men der er masser af undersøgelser, der har vist, at det vil påvirke aktiviteten negativt, siger forstander for AMU-center Nordjylland og formand for forstanderforeningen, Lasse Breddam.

Ny strukturpolitik

I valgkampen lovede statsminister Anders Fogh Rasmussen, at regeringen ikke havde planer om øget brugerbetaling, og i regeringsgrundlaget fremhæves voksen- og efteruddannelserne som et område, der skal styrkes.

Blandt andet skriver regeringen, at den vil fremlægge en handlings-

plan, der samlet skal styrke både ungdoms- og videregående uddannelser samt voksen- og efteruddannelser. En regeringsudmelding, der får AMU-forstandernes formand til at undre sig:

– Det er svært at finde sammenhæng mellem udtalelserne i regeringsgrundlaget og så de planer, som regeringen nu kommer med om at lave omfattende besparelser på samtlige uddannelsesområder, siger Lasse Breddam.

Han frygter derfor, at der vil blive færre, der i fremtiden vil blive efteruddannet, og pointerer, at AMU-centrenes kurser er direkte målrettet virksomhedernes behov.

– Jeg fornemmer, at nedskæringen er en måde at lave ny strukturpolitik på. Forholdene kan let blive så dårlige, at man kommer til at fjerne nogle af de institutioner, der skal fastholde en million kortuddannede som attraktive på arbejdsmarkedet. Hvis det er det regeringen ønsker, synes jeg, at de skulle sige det lige ud, lyder det fra Lasse Breddam.

Uklogt

Han bakkes op af faglig sekretær i LO, Harald Børsting, der også frygter, at arbejdsmarkedsuddannelserne kommer i klemme i den nye finanslov.

– Generelle beskæringer vil presse uddannelsesinstitutionerne endnu mere på økonomien, og det vil komme til at ramme vores medlemmer og de AMU-tilbud, som de har hårdt brug for. AMU-systemet er et af de allervigtigste elementer i styrkelsen af den erhvervsrettede arbejdsmarkedspolitiske profil ved fastholdelse og udvikling af voksnes kvalifikationer. For mig at se, er man nu ved at undergrave det. På mig virker det uklogt, siger Harald Børsting fra LO.

Yderligere oplysninger: LO-sektionsleder, Anne Bruvik-Hansen på telefon 3524 6145.

Yderligere kommentarer: Faglig sekretær i LO, Harald Børsting på telefon 3524 6000

Udlændingepakke

Haarder skubber flygtninge ud i sort arbejde

Både Den Internationale Valutafond, IMF, forskere og LO advarer regeringen om at gennemføre sin udlændingepakke med lave ydelser til flygtninge i syv år. Det vil skabe en ny etnisk underklasse i Danmark, der tvinges til at overleve ved at overtræde loven og tage sort arbejde. De nytilkomne flygtninge vil få svært ved at få fodfæste på det ordinære arbejdsmarked, og det vil ikke kunne betale sig at tage deltidsarbejde, fordi det meste modregnes i de lave ydelser

Kontanthjælpen til nyankomne flygtninge skal beskæres, så flygtningene tilskyndes til at tage et arbejde. De første syv år flygtninge opholder sig i Danmark, skal de have særligt lave ydelser, der svarer til mellem 50-70 procent af de nuværende satser for kontanthjælp. Ifølge integra-

Note 1: Beløbet kan variere afhængig af størrelsen af boligsikring. Forudsætning er 15 timers ugentlig arbejde til 85 kroner i timen. Personen får lov at beholde de første 28 kroner, mens resten giver fradrag i ydelsen fra det offentlige. Tallet er inklusive skat, a-kasse og fagforening.
Kilde: LO's egne beregninger.

Note 2: Beløbet er for 15 timers ugentlig sort arbejde til 50 kroner i timen.

Budget for de nye udlændinge

| | Enlig mand, kr. | Par med 2 børn, kr. |
|--|--------------------|---------------------|
| Nuværende rådighedsbeløb | 3.770 | 11.378 |
| Kommende rådighedsbeløb | 2.138 | 8.208 |
| Suppleret med 15 timers deltidsarbejde | 584 ¹ | 584 ¹ |
| Suppleret med 15 timers sort arbejde til 50 kr. til timen | 3.300 ² | 3.300 ² |

tionsminister Bertel Haarder vil så lave ydelser motivere flygtningene til at skaffe sig enten fuldtidsjob eller deltidsjob for at supplere indkomsten.

Det vil gå stik modsat Haarders forventninger, vurderer lektor på Ålborg Universitet Morten Ejrnæs, der i mange år har forsket i flygtninges levevilkår. Han spår, at et lille heldigt mindretal af flygtninge vil få fuldtidsarbejde, mens det store flertal vil blive tvunget til at leve i yderste fattigdom eller tigge, sende børn ud for at arbejde eller selv tage sort arbejde for overhovedet at overleve. Kort sagt at finde alternative måder at supplere den lave ydelse på.

Gevinsten ved at tage deltidsarbejde på ordinære vilkår er nærmest lig nul. Arbejder flygtningen 10-15 timer om ugen, får han kun lov at beholde 28 kroner i timen, fordi resten af lønnen skal modregnes i den lave kontanthjælp. Af de 28 kroner skal han betale skat, og hvis han har fast deltidsansættelse vil han ofte skulle betale faglig kontingent og a-kassebidrag.

– Med så lille en nettogevinst er det naivt af regeringen at tro, at flygtningene vil gå på deltid, siger Morten Ejrnæs og fremhæver, at flygtningen også har ulempen af at skulle passe danskundervisning på en sprogskole et sted, aktivering et andet sted og så deltidsjob.

Overlevelseskriminalitet

– Den eneste form for incitament, hvor flygtninge kan sige, at her får jeg noget ud af at arbejde oven i den lave ydelse, er at tage sort arbejde. Her skal de ikke betale skat og modregnes i den lave ydelse. Det er en håbløs situation for en nyankommen flygtning at stå i, fordi incitamentsstrukturen nærmest opfordrer til overlevelseskriminalitet i form af sort arbejde, understreger han.

– Hvis du vil være nogenlunde økonomisk stillet og have et rådighedsbeløb på niveau med en dansk kontanthjælpsmodtager, bliver du nødt til at tage sort arbejde, siger han.

LO's beregninger viser da også klart, at hvis en udlænding efter de nye regler arbejder 15 timer om ugen til 85 kroner i timen, vil den månedlige nettogevinst efter skat og fagforening være på sølle 584 kroner. Lægges det oven i den lave ydelse kommer udlændingen ikke engang i nærheden af det rådighedsbeløb, som danske kontanthjælpsmodtagere har.

Discountbudget. Så meget koster det at leve

| | |
|-----------------|------------|
| Enlig mand | 3160,- kr. |
| Par med to børn | 8520,- kr. |

Forbruger Information har i deres husholdningsbudget for 2001 beregnet, hvad der minimum skal til i rådighedsbeløb om måneden. Udgifter er kun til mad, tøj, begrænsede fritidsaktiviteter og hygiejne- og rengøringsartikler. Udgifter til bolig, el og varme er hverken medtaget i rådighedsbeløbene eller husholdningstallene. Ligeledes er der heller ikke sat penge af til telefon, tv-licens og ferie.

Tallet for en enlig mand vedrører en mand i alderen mellem 30 og 49 år. I tallet for en familie er forældrene mellem 18 og 29 år og børnene mellem 1 og 3 år og 3 og 6 år.

Nyankomne flygtninge vil altså knapt kunne leve for de lave satser ifølge Forbruger Information.

Også Den Internationale Valutafond, IMF, advarer efter et besøg i Danmark – så sent som sidste uge – om, at flere nydanskere vil blive skubbet ud i sort arbejde som følge af den nye udlændingepakke.

– Med disse lovforslag risikerer man at skubbe indvandrernes økonomi over i den uformelle sektor, konkluderer IMF's økonomer kort og godt efter studiet af den danske udlændingepakke.

IMF anfører også, at Danmark for længst skulle have iværksat større bestræbelser på at forbedre integrationen af indvandrere i den aktive arbejdsstyrke.

Udstødnings-pakke

LO's næstformand Tine A. Brøndum mener, at den borgerlige regering med sin udlændingepakke er i gang med et usympatisk socialt eksperiment, hvor de uden blusel bruger sårbare flygtninge som prøve på, hvor meget man kan skære de sociale ydelser.

– LO tager på det kraftigste afstand fra, at en bestemt gruppe mennesker alene på grund af etnisk oprindelse skal have lavere ydelser end andre og dermed udsættes for en grov diskrimination. Det er et skråplan, der vil virke mod hensigten og ikke skaffe dem arbejde. Regeringen kommer ikke med troværdige og perspektivrige forslag til at integrere dem på arbejdsmarkedet. For mig at se er det en udstødnings-pakke og ikke en integrationspakke, siger Tine A. Brøndum.

– Det gode danske ligestillingsprincip, som vi danskere altid med rette har været stolte af, nemlig lige behandling af alle uanset køn og race, går fløjten og kan få uhyggelige konsekvenser på lang sigt, siger Tine A. Brøndum.

LO's næstformand beklager, at regeringen kommer med incitamenter, der tvinger nydanskere til at tage sort arbejde og dermed skaber "et boom i sort arbejde, som ingen kan ønske sig".

– Det er falsk markedsføring, når Bertel Haarder siger, at det fremover kan betale sig endnu bedre for flygtningene at tage deltidsarbejde. Det kan netop slet ikke betale sig, og i LO ville vi foretrække, at regeringen skaffede flygtningene varige fuldtidsjob kombineret med danskundervisning fremfor at skade både integrationen og samfundsøkonomien ved at tvinge flygtninge til at overleve på sort arbejde, fastslår Tine A. Brøndum.

Hun henviser til, at under den tidligere indenrigsminister Thorkild Simonsen (S) kom under ti procent af de flygtninge, der var omfattet af den lave introduktionsydelse i 1999 i arbejde. Erfaringen fra Indenrigsministeriets egen undersøgelse viser alstå, at lave ydelser ikke er et brugbart instrument til at skaffe folk i arbejde.

I bunden af arbejdsmarkedet

Ifølge regeringens udlændingepakke skal flygtninge selv skaffe sig deltidsarbejde, men det vil typisk betyde, at de finder rengøringsjob, bliver køkkenmedhjælpere eller avisbude.

– Generelt vil det være jobs i bunden af det danske arbejdsmarked. De bliver sluset ud på arbejdsmarkedet uden kvalifikationer og uden udsigt til at løbende at blive kvalificeret. Men for at overleve økonomisk må de holde fast i deres lavtløns-deltidsjob, og det forhindrer dem i at være aktiverede på en fornuftig måde i en virksomhed, hvor der ville være mere perspektiv i at være og måske få målrettet oplæring og et egentligt fuldtidsarbejde, påpeger han.

Med de lave ydelser hensætter man en stor gruppe af mennesker i en ekstrem fattigdom, advarer Morten Ejrnæs.

– Man parkerer nogle mennesker i en uoverskuelig forarmelse i syv lange år. Ikke tre år som nu, men syv år på en endnu lavere ydelse. Det vil sætte sig dybe spor, og det er overgreb, der klart kommer til at diskriminere nogle etniske minoriteter. Målet er integration, og det helliger midlet for regeringen, også selvom det tillader, at folk får så lave ydelser, at de knap kan leve af dem.

Yderligere kommentarer hos i LO's næstformand, Tine Auvig Brøndum, telefon 3524 6000.

Pensionsopsparing

Regeringen forringer pension for de lavest lønnede

Over 1,5 millioner danskere mister adskillige tusinde kroner, hvis regeringens forslag om at sløjfe den sociale omfordeling af den Særlige Pensionsopsparing bliver vedtaget.

Så mange tjener under 270.000 kroner om året og bliver hermed i følge beregninger fra LO ramt af forslaget. Til gengæld kan den million personer, der tjener over 270.000 kroner om året, se frem til en ekstragevinst.

En lønmodtager med en indkomst på 165.000 kroner går for eksempel glip af 53.100 kroner efter 40 års indbetaling, mens en lønmodtager med en årsløn på 200.000 kroner må vinke farvel til 35.300 kroner.

I den anden ende af skalaen vil en lønmodtager med en indtægt på 500.000 kroner i årsindkomst få en ekstragevinst på 117.400 i forhold til ordningen i dag. Tjener personen 1.000.000 kroner om året, kan vedkommende se frem til 371.000 kroner mere i pension efter 40 års opsparing.

Som ordningen er nu, indbetaler alle lønmodtagere – uanset indkomst – én procent af sin bruttoløn til en individuel konto i den Særlige Pensionsopsparing. Her bliver pengene omfordelt, så alle med samme timetal på arbejdsmarkedet får udbetalt samme beløb. I 2001 fik samtlige fuldtidsansatte således indbetalt 2.694 kroner.

Alle i KAD rammes

– Det er den helt forkerte vej at gå. Her er virkelig tale om en omvendt

Fordelingsvirkningen af regeringens forslag

| Indtægt | Ændring i formue |
|-----------|------------------|
| 165.000 | -53.100 |
| 200.000 | -35.300 |
| 250.000 | -9.900 |
| 400.000 | 66.400 |
| 500.000 | 117.400 |
| 1.000.000 | 371.700 |

Note: Tabellen viser ændringen i pensionsformuen efter 40 års indbetaling forudsat et renteniveau som overstiger lønudviklingen med 1 procent-point.

Robin Hood. Stort set alle vores 80.000 medlemmer bliver ramt af det her forslag, siger økonom i Kvindeligt Arbejder forbund, Kirsten Bagge Nielsen som kommentar til regeringens forslag.

Hun påpeger, at forslaget ud over at ramme socialt skævt rammer kvinder langt hårdere end mænd.

– Kvinder bliver ramt ekstra hårdt. De har en løsere tilknytning til arbejdsmarkedet end mænd, da de jo går på barsel, og samtidig har de generelt en højere ledighed end mænd. Men kvinder rammes også hårdere, fordi de lever længere end mænd. Den Særlige Pensionsopsparing udbetales som en ti-årig ratepension, og dermed har kvinderne mindre at leve for end mændene set over hele deres levealder, siger Kirsten Bagge Nielsen.

I dag får 40 procent af mandlige lønmodtagere godskrevet et større beløb på deres SP-konto, end de har indbetalt, mens 62 procent af kvinderne nyder godt af den solidariske omfordeling, som den fungerer i dag.

Yderligere oplysninger: LO-økonom, Ingerlise Buck på telefon 3524 6060.

Holdningen

Når Venstre-lov bliver junglelov

Af LO-formand Hans Jensen

En gammel sandhed siger, at det kan lade sig gøre at snyde hele verdenen een gang, og eet menneske kan man snyde hele livet. Men man kan ikke snyde alle mennesker altid. Før eller siden bliver det opdaget.

Efter to måneder med Anders Fogh Rasmussen som statsminister må det være den erkendelse, der melder sig hos vælgerne. Med de forslag, som VK-regeringen har præsenteret siden nytår og med de nedskæringer, som tirsdag præsenteres i regeringens finanslovsforslag, er Anders Fogh Rasmussen godt på vej til at tone det rene liberalistiske flag og for alvor vise, hvad det er for en politik, hans regering står for. Vi var ganske vist nogle stykker, der under valgkampen anede, at det gik i den retning. Men problemet for statsministeren er, at han på rekordtid har fjernet sig fra det, han sagde i valgkampen. Og det bliver stadig svære at bortforklare.

En ting er, at Anders Fogh Rasmussen kun med udvandede fortolkninger og tågede bortforklaringer kan opfylde sit mest monumentale løfte om et skattestop. Den sag har vi ikke hørt det sidste til. Værre er det, at statsministeren brugte tyve dage i november på at tegne et forvrænget billede af sig selv som de svages store beskytter. I dag ser vi resultatet. Døm selv, om Fogh Rasmussens løfter holder i byretten:

Ydelserne vil ikke blive sat ned, sagde regeringen i valgkampen. Budskabet holdt ikke mange uger efter, at regeringen havde taget plads på taburetterne. Med integrationsminister Bertel Haarders udspil på flygtninge- og indvanderrområdet må nye flygtninge, som kommer til landet,

leve for langt mindre end danske kontanthjælpsmodtagere. De første syv år skal nye flygtninge tage til takke med særligt lave ydelser, der svarer til mellem 50-70 procent af de nuværende satser for kontanthjælp. Det må da siges at være en nedsættelse af ydelser, der batter noget. Som Udspil dokumenterer i dag, er konsekvensen, at en stor gruppe ledige tvinges ud i sort arbejde på et illegalt arbejdsmarked, som kun er reguleret af jungleloven. Det er svært at se, hvordan man skal kunne forbedre integrationen for en flygtningefamilie ved at skære deres levestandard drastisk ned.

Flygtningeudpillet er udtryk for en ideologi, som vi troede for længst var død og borte – en gammel-liberal tankegang, som bygger på en tro på, at man kan piske folk i arbejde ved at bringe dem ud i social armod. Resultatet bliver, at der skabes en helt ny underklasse i Danmark, som er parat til hvad som helst for at klare sig. Og man kan meget vel frygte, at nedsættelsen af ydelserne for de kommende flygtninge kun er første skridt. På lidt længere sigt kan turen komme til hele dagpenge- og kontanthjælpsområdet. Når beskæftigelsesministeren og regeringens egen tænketank om integration i disse dage flirter voldsomt med tanken om indslusningsløn og fjernelse af mindstelønnen, så er det endnu et dyk ned i kassen med gammelliberal tankegods. Og det lover ikke godt for de forhandlinger, som nu går i gang med arbejdsmarkedets parter. Vi vil ikke medvirke til at gøre modsætningerne i samfundet endnu større og henvise en voksende underklasse til dårligere jobs, dårligere boliger og lavere indkomster – i øvrigt uden dokumentation for, at det overhovedet skaffer flere i arbejde.

Når finanslovsforslaget præsenteres i morgen, vil vi desuden se, at regeringen vil skære ned på hele uddannelsesområdet. Det sker på trods af, at regeringen i sit regeringsgrundlag lovede at opprioritere voksen- og efteruddannelserne. Daghøjskolerne, som i dag tager sig af de allersvageste ledige, vil blive reduceret med op imod en tredjedel og efteruddannelsen af faglærte og ufaglærte vil blive forringet. Er det et udtryk for beskyttelse af de svageste? Alternativet til den store sparekniv, er at øge brugerbetalingen. Men her løber regeringen igen ind i et af sine løfter fra valgkampen. Men måske står det også for fald. Endelig kan man med dagens Udspil i hånden spørge, om det er for at hjælpe de svageste, at regeringen vil ændre loven om særlig pension, så de lavest lønne- de må vinke farvel til tusindvis af pensions-kroner?

Vel er det ej. Det er første skridt henimod at genetablere fortidens dybe classeskel. Og snart vil det gå op for de mange Venstre-vælgere, at de har købt en vare, som ikke indeholder det, den lover.